

Ošetřování nemocného s bolestí

- ❑ **Vzdělávací oblast:** Ošetřovatelství
- ❑ **Tematický okruh:** Ošetřování nemocného s bolestí
- ❑ **Mezioborové přesahy a vazby:** Ošetřovatelství, Klinická propedeutika, Psychologie a komunikace, První pomoc
- ❑ **Cílová skupina:** 2. ročník oboru ZA
- ❑ **Očekávaný výstup:** žák dokáže rozdělit typy bolesti a její charakter i intenzitu, dokáže popsat projevy bolesti, dokáže pracovat s mapou bolesti a škálou bolesti, dokáže zaznamenávat informace o prožívání bolesti nemocných, popíše tradiční i netradiční metody léčby bolesti, oš. problémy a jejich řešení
- ❑ **Předpokládaný časový nárok:** 2 vyučovací hodiny
- ❑ **Organizace řízení učební činnosti:** frontální výuka, diskuse, praktické ukázky
- ❑ **Organizace prostorová:** učební třída
- ❑ **Klíčové kompetence:** komunikativní, personální a sociální, kompetence k řešení problému, vedoucí k učení
- ❑ **Průřezová témata:** člověk a životní prostředí, člověk a svět práce, výchova ke zdraví, etická a náboženská výchova
- ❑ **Klíčová slova:** bolest akutní, chronická, škála bolesti, strach, analgetika, informovanost, rozhovor, léčba bolesti
- ❑ **Nutné pomůcky:** pravítko škály bolesti, krabičky s různými analgetiky
- ❑ **Text/prezentace:**

Ošetřování nemocného s bolestí

Mgr. Anna Kotvrdová
CSZŠ Grohova, 15. 9. 2011

TYPY BOLESTÍ:

A/ DLE MÍSTA VZNIKU

- ❑ **Somatická** – povrchová z kůže
 - hluboká z pohybového aparátu a vaziva
- ❑ **Viscerální, útrobní** – vzniká při spazmech hl. svalstva, při nedostatečném prokrvení, zánětech. Vychází z dut. břišní a z d. hrudní.
- ❑ **Neurogenní** – vzniká při dráždění nerv. vlákna a drah, má vystřelující charakter /např. fantómové bolesti pahýlu po amputaci končetiny vyvolanou drážděním nervu pahýlu/
- ❑ **Myofasciální** – spouštěcí oblast je umístěna jinde než místo, které je bolestí postiženo. Jinde bolí a jinde je zdroj bolesti.

B/ Z HLEDISKA PRŮBĚHU NEMOCI

- **Akutní** - trvá méně než 6 měsíců, dá se přesně lokalizovat
- **Chronická** – trvá déle jak 6 měsíců, těžko se určuje začátek bolesti , způsobuje změny psych., egocentrismus, deprese, únavu, změny fyzické a sociální – osamělost, inaktivita.

POSUZOVÁNÍ BOLESTI:

□ 1. LOKALIZACE

- - ohraničená
- - difúzně rozšířená

Mapa bolesti – plošné zobrazení lidské postavy, N. barevně označí

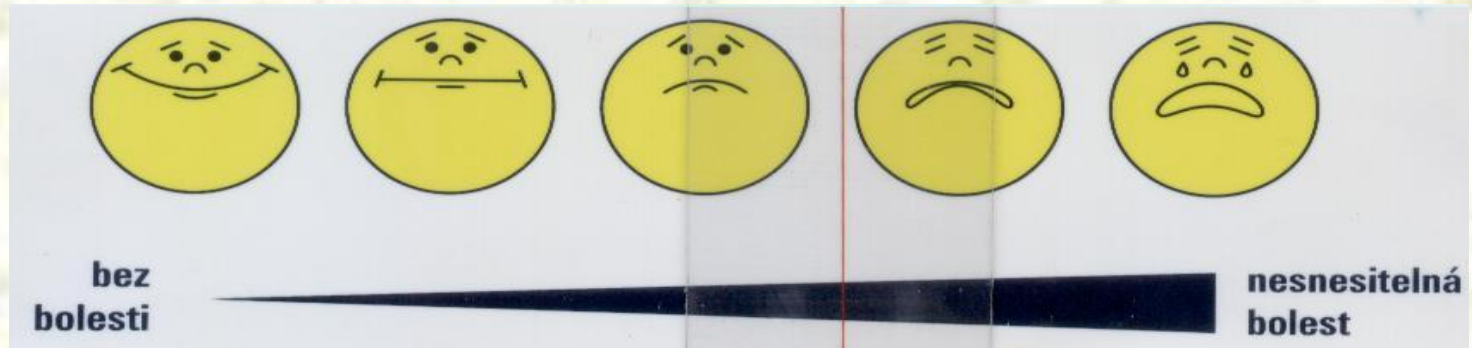
□ 2. DRUH

□ 3. INTENZITA – slovní označení bolesti :

- 0 žádná
- 1 nepatrná
- 2 mírná
- 3 střední
- 4 mučivá
- 5 nesnesitelná

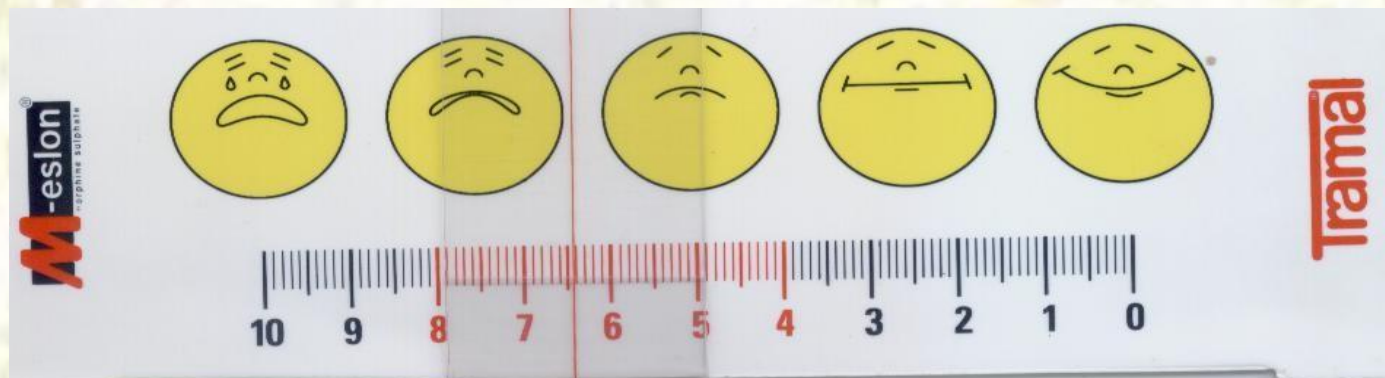

Hodnocení bolesti:

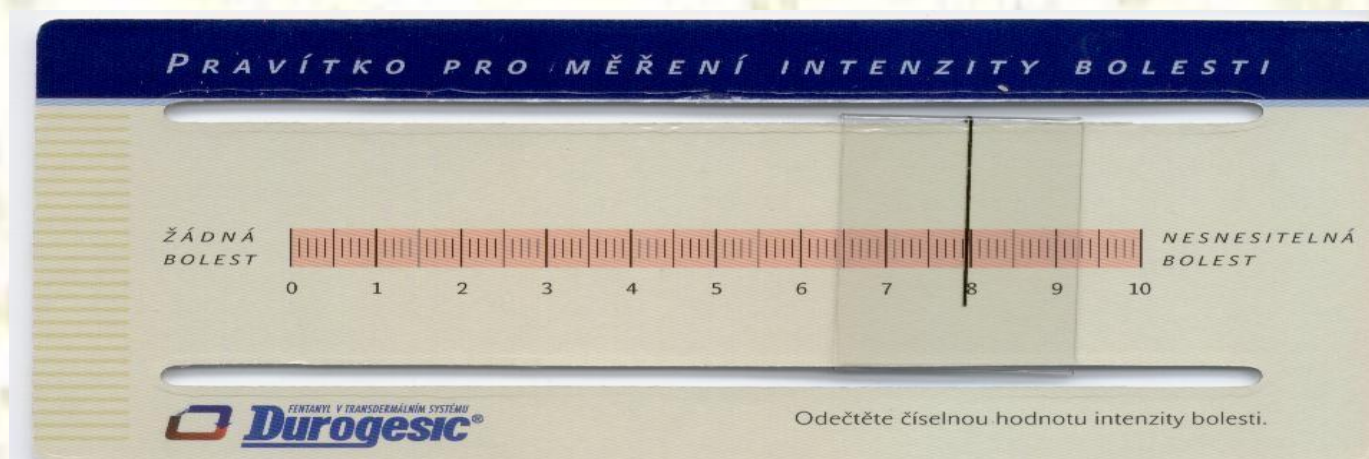

□ ANALOGOVÉ ŠKÁLY

■ Pro děti

Analogové škály pro dospělé:

Posuzování bolesti z nonverbálních projevů klienta:

- Paralingvistické projevy bolesti
 - Naříkání, vzdechy
 - Pláč
 - Sykání
- Mimické projevy
 - Grimasy
- Úlevové polohy
- Aktivita vegetativního nerv. systému
 - Zrychlení pulsu až arytmie
 - Zvracení
 - Zarudnutí obličeje
 - Šokový stav

TERAPIE BOLESTI

□ TRADIČNÍ

- Farmakologická

□ NOVÉ TERAPIE:

- Placebo efekt,
- sugesce,
- hypnóza,
- relaxace,
- akupunktura,
- akupresura

Farmakologická léčba bolesti:

□ Středně silná bolest

- Analgetika - antipyretika (př. Paralen, Ataralgin)
- Spasmolytika (př. Algifen, Ibuprofen)

□ Silná bolest

- Analgetika – anodyna (Tramal, Protradon)

□ Velmi silná bolest

■ Opiáty

- Injekční (př. Morphin, Dolsin)
- Náplastové (př. Durogesic, Transtec)

Léčba silné bolesti:

1 náplast

Transtec[®] 70 µg/h

Léčivá látka: buprenorfin

1 náplast obsahuje:
Buprenorphinum 40 mg
Plocha náplasti obsahující léčivou látku: 50 cm²
Formální rychlost uvolňování: 70 µg/h

Uchovávejte mimo dosah dětí!
Čtěte pečlivě příbalovou informaci
Nepoužité léčivo vraťte do lékárny
Jen na lékařský předpis
Přípravek ovlivňuje pozornost a schopnost soustředění.
Reg. číslo: 65/206/02-C

Grünenthal GmbH
D-52099 Aachen, SRN
727773

Použitelné do: Číslo šarže:
01/2008 70105E2

OŠ. PROBLÉMY

- ❑ **Akutní bolest z důvodu porušené tkáně**
- ❑ **Chronická bolest v souvislosti se strachem, s velkou aktivitou, s neefektivní léčbou bolesti**
- ❑ **Nedostatečné vyrovnaní N. v souvislosti s dlouhodobě trvající stálou bolestí**
- ❑ **Strach vzhledem k očekávané bolesti**
- ❑ **Omezená pohyblivost v souvislosti s bolestí**
- ❑ **Nedostatečná sebepéče vzhledem k bolesti**
- ❑ **Narušení spánku vzhledem ke zvýšenému pociťování bolesti v noci**

CÍLE OŠ. PÉČE:

- BOJ PROTI BOLESTI

- N. udává zmírnění – odstranění bolesti, strachu, úzkosti,
- N. udává zlepšení pohody,
- N. udává opět normální spánek,
- N. neprojevuje nonverbální projevy bol.,
- pokračuje v aktivitách, které prováděl před vznikem bol.,
- N. zná účinky léků a snaží se snižovat jejich užití s pomocí psych. metod.

AKTIVITY SESTRY

- rozhovor sestry, ochota vyslechnout
- seznámit se s bolestí N. / n. ví že mu sestra věří/
- pohotově reagovat na potřeby N.
- zabezpečit opatření proti bolesti dříve než bolest zesílí
- Informovat nemocného před bolestivými procedurami (popsat, upozornit)
- Používat haptické podněty ke zklidnění (dotyk, držení za ruku, pohlazení, někdy masáž bolavého místa)

- ❑ Redukovat faktory, které zhoršují bolest (izolace, hluk, horko, světlo, únava)
-
- ❑ Uložit do úlevové polohy
 - ❑ Naučit nemocného relaxačním technikám (pomalé rytmické dýchání, poslech hudby, regulované představy)
 - ❑ Přikládat d. p. teplo nebo chlad (relaxace svalů působením tepla, chlad redukuje otok)
 - ❑ Posilovat aktivitu nemocného
 - ❑ Informovat o tradičních i méně známých formách léčby bolesti
 - ❑ Zapojit do boje s neúčinnou (chronickou) bolestí příbuzné nemocného (př. u nádorových onemocnění, bolestí zad)

Použitá literatura:

- Kelnarová J., Cahová M., Křesťanová I., Křiváková M., Kovářová Z., *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty - 2.ročník, 1. díl. 1.vydání.* Grada Publishing, Praha 2009, ISBN 978-80-247-3105-6
- Mlýnková Jana, *Pečovatelsví, 1. díl, Učebnice pro obor sociální péče – pečovatelská činnost, 1. vydání,* Grada Publishing, Praha 2010, ISBN 978 – 80 -247-3184-1